

A large, stylized white letter 'R' is the central focus, set against a vibrant red background. The background is decorated with various colorful geometric shapes: yellow lightning bolts, yellow and white triangles, yellow and white circles, and white circles. A horizontal orange bar is positioned across the middle of the 'R', containing the word 'OZVENY' in white, uppercase, sans-serif font.

OZVENY

SLOVO POROTY

Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby si pre svoju inscenáciu vybralo ako námiet dielo Ľubomíra Feldeka „Lomidrevo“. Veršovaný text sa strieda s hovorovým dialógom. Tvorivý divadelný súbor si veľmi umne poradil s neľahkou úlohou pre každého herca – prácou s publikom.

Pomocou tvorivého a vzdelávacieho dialógu si vytvorili kompaktný vzťah, ktorý fungoval obojstranne, rešpektujúc potreby a činnosť tej druhej skupiny. Klasické putovanie hlavného hrdinu Lomidreva je miestami „urozprávane“ s popisom jednotlivých činností.

Vo výtvarnej zložke sa stretávame s kostýmami, ktorých funkcie naplňajú jednak funkčnosť (postava Laktibrada) a niekedy si kladú za cieľ iba vizualitu (princezné).

Scénografické predmety na javisku dopĺňajú akciu hercov ilustračne. Výborným momentom je práca postavy Miesičželeza s „pohyblivou mrežou“, keď sme svedkami tvorby a predstavivosti na javisku. Škoda, že neprichádza k viacerým podobným momentom. Spomínaná postava Miesičželeza bola zaujímavá aj po hereckej stránke – nielen tvorba „kockavej reči“, ktorej sa herec Peter Ľňanovský pridrižoval, ale aj reagovanie na dramatické situácie, ktoré sa diali počas putovania Lomidreva.

V hudobnej zložke inscenácie sa stretávame s rôznorodým výberom hudby – od ľudovej, muzikálnej, inštrumentálnej. Základným hudobným motívom sa stala pieseň K. Duchoňa „Šiel, šiel...“ V závere príbehu môžeme odčítať aj pridanú hodnotu morálneho odkazu – zmysel naozajstného priateľstva, ktoré však v momente vzájomného odpustenia prebehne veľmi rýchlo až mechanicky. Škoda...

Katka Hitzingerová

SPOVEĎ TVORCOV – Lucia Bačíková (režisérka)

Mali ste konkrétnu inšpiráciu?

My ako divadlo sme vznikli v roku 2017 a rozhodli sme sa ísť cestou rozprávok. Zatiaľ sme uviedli tri rozprávky a jednu klasickú divadelnú hru. A rozprávka práve preto, že osloví všetky tri generácie. A je nám taká srdcu blízka.

Vraj ste mali s dnešným predstavením nejaké ťažkosti?

Trošku sa nám skomplikovala situácia tým, že jedna herečka nám zdravotne vypadla. Ale našťastie sa nám to podarilo zalternovať. Ale inak sa nám hralo dobre, deti nám dali krásnu spätnú väzbu. Naozaj máme z toho dobrý pocit.

Čo bola podľa vás obľúbená časť detí?

Pri všetkých tých vystúpeniach, ktoré sme odohrali s Lomidrevom, vidíme, že žijú ten príbeh s Lomidrevom. A držia mu palce. To je celkom inšpirujúce, že si prejde celú tú rozprávku spolu s deťmi.

ROZHOVOR S DIVÁKMI

Ktorá z troch hlavných postáv bola podľa vás najzaujímavejšia?

Lomidrevo tam toho mal najviac a bol aj najsmiešnejší, takže asi on. Mne sa páčilo, že sa s nami celý čas rozprávali.

Poznali ste už túto rozprávku predtým? Ak áno, čím bola iná?

Ja som poznala iba Laktibradu, ale v tej rozprávke nebol Laktibrada žena, ale nevedilo mi to, že bol žena.

Myslíte si, že by bol stačil jeden drak alebo bolo dobré, že boli traja?

Ku koncu mi to už prišlo trošku dlhé, tak možno by bolo lepšie, keby bol ten drak len jeden.

AGORA – DETSKÁ POROTA

Detská porota v tomto prípade ocenila predstavenie veľ mi pozitívne. Asi všetkým sa páčilo všetko :) Páčilo sa im, že to bolo „prepracované“, páčila sa scéna, svetlo (ako bojoval s drakom, alebo tieňo-hra), kostýmy a pohybové, ale aj herecké výkony. Nech sa páči, pár citátov:

- Najviac sa im páčila spolupráca s deťmi, že Laktibrada urobil gesto a decká vedeli, čo majú povedať.
- Tenisky krčmárky boli cool, mala také oblečenie, akoby išla ukradnúť celú scénu.
- Dievčenskej časti poroty sa páčila nielen postava Laktibrady, ale aj samotný herec :)
- Páčilo sa mi všetko, jediné, čo sa mi nepáčilo, že ho zradili a potom boli zrazu kamaráti. V jeden deň ho zradia a na ďalší deň je všetko OK.
- Bolo to poučné pre malé deti, lebo spomenula závisť a deti boli tak zažraté, že si mohli zobrať príklad.
- Krčmárka sa zmenila do modernej doby, ale nič iné, oni tam boli v kroji a krčmárka začala moonwalkovať.

Detská porota sa zhodla, že videli najlepšie predstavenie festivalu.

SLOVO POROTY

Za šťastím poležím.

Marian Lacko s Divadlom Alterna pri Základnej umeleckej škole v Rimavskej Sobote vytvorili na motívy bájak Miroslava Kapka v preklade Ľubomíra Feldeka inscenáciu Hriešna kopa. Kapkove veršované a stroficky nepravidelné útvary bez záverečného mravného ponaučenia po formálnej stránke nadväzovali na klasickú bájku len veľmi voľne. Jednotlivé krátke útvary, v ktorých dominovali zvieracie príbehy, boli pospájané zdanlivo nesúvisle. Zvieracie vlastnosti v jednotlivých etudách boli pretavované do ľudských vlastností. Vo väčšine z nich bol zachytený dialóg, ktorý ukazuje správny či zlý postoj. Postavy sú poplatné dobe, v ktorej dané dielo vzniklo a na ktorú reagovalo. V nich lev znázorňoval najvyššiu moc, bol predstaviteľom vtedajšej komunistickej ideológie.

Takmer divadlo poézie tvorili malé celky prepájané pohybovými sekvenciami, zdanlivo nesúvisiace. No každá z nich mala spoločného menovateľa – neschopnosť sa pohnúť v rôznych spoločenských, osobných situáciách, veciach a vzťahoch. Končiac vždy na zemi a polihovaním zotrvali všetky postavy v nečinnosti a v akomsi prepojení s ľudstvom, ktoré nás obklopuje a nedovoľí človeku pohnúť sa ďalej. Tak sa dá v dnešnej dobe, ktorá sa tvári, akoby ani nepokročila z dôb komunistickej žumpy, zostať zakliesnený. Pri jednoduchých riešeniach nájsť tie najzložitejšie a najdlhšie cesty ako vyriešiť danú záležitosť, stále zostávame v starých koľajach, hľadáme len naoko lásku a potom sa divíme, keď nám niekto votrie pravdu do tváre.

Divadlo Alterna pôsobí ako rozbiehajúci sa vláčik tvorivých ľudí, ktorí tvoria na pomedzí divadla poézie a mládežníckeho divadla. Ich herecké akcie si ešte hľadajú presnú formu. Využitie hudby Šumu svistu, ktorá je plná karnevalovej atmosféry a ohňa pomáha mladému divadlu dotvoriť rytmickú zložku, zároveň však pôsobí ako ironický prvok stmelujúci zdanlivo nesúvisiace bájky. Ich fragmenty však nepôsobia zjednotene do jedného dramaturgického celku.

Scénografiu vytvárala na scéne jedna plachta, ktorá sa využívala na viacero spôsobov – vrchná vrstva, pod ktorou sa hemžia slimáky, zem pre pštrosy, vrchy, kónský trus... Herecké konanie bolo ilustratívne a vo väčšine prípadov nevytváralo ďalšie metaforické vrstvy predstaveniu.

Renata Jurčová

SPOVEĎ TVORCOV – Mgr. Marian Lacko (režisér)

Čo vás inšpirovalo k tomuto predstaveniu?

Mal som viac inšpirácií a motívov. Jeden motív bol ten, že v Alterne sa zišli noví herci, ktorých bolo potrebné sceliť nejakou divadelnou hrou. A druhá bola reakcia na súčasnú dobu. Pretože v bájke, ako vieme, sa kritizujú zlé vlastnosti. A vôbec konanie spoločnosti ako takej. Poukazujeme na to, že bájka je večná, pretože to, na čo poukazovali v 80. rokoch 20. storočia, môžeme v spoločnosti vidieť aj dnes. A toho nepochopenia a zlých vecí je vo svete aj dnes veľa mi veľa.

Ako herci podľa vás zvládli predstavenie?

Myslím si, že niektorí to zvládli veľmi dobre. Niektorí však ešte majú rezervy. Ale vidím, že sa to zlepšuje. Dnes sme to hrali už piatykrát a je viditeľné, že všetci sú vo svojich rolách viac uvoľnení. A to je jedna z vecí, ktoré v divadle v ZUŠ-ke presadzujeme. Chceme, aby sa deti na javisku cítili dobre.

Čo plánujete do budúcnosti?

Do budúcnosti uvidíme, aký kolektív budem mať. Lebo niektorí odchádzajú na konzervatóriá a vysoké školy. Zdá sa, že z detských súborov sa k nám pridá niekoľko hercov. Možno dokonca budeme mať aj dve skupiny Alterny. Až keď budem vedieť, kto u nás vlastne zakotví, budem sa rozhodovať, čo hrať v novej sezóne.

ROZHOVOR S DIVÁKMI

Stotožňujete sa s niektorou z postáv? Ak áno, prečo?

Áno, stotožňujem sa s postavou chlapca s dlhými blond vlasmi, pretože mal najsmiešnejší komentár na spoločenskú situáciu. / Nie, prečo by som sa mal?

Spozorovali ste nejaké zlé ľudské vlastnosti, ktoré sa v hre kritizujú?

Áno, dozvedel som sa, že možno my ľudia sme tie najviac neschopné zvieratá.

Aká podľa vás prevládala v predstavení atmosféra?

Pre mňa to bola veľmi príjemná a humorná, komorná atmosféra.

AGORA – DETSKÁ POROTA

**K predstaveniu Hriešna kopa musím prezradiť, že porota nemala ideálne podmienky ani na pozera-
nie, ani na porozumenie. Medzi prvým a druhým sledovaným predstavením nebola minútka vydý-
chnutia, prvé ešte v nás nedoznalo a už sme sledovali ďalšie, preto je prirodzené, že spočiatku bolo
náročné sa sústrediť a rozumieť, o čom to predstavenie vlastne je.**

- Nevedela som, o čom je to predstavenie, najprv sa spomínali slimáky, mravce, mama, ryba, brat, krab, celé to bolo do-
miešané, ja som nevedela, o čom to je.

- Mne ten dej absolútne nezapadal k tomu názvu. Hriešna kopa a potom to bolo o zvieratách, dobre, vychádzali z kopy, ale
hriešna?

- Predstavenie bolo založené na texte. Ak sme na sekundu prestávali vnímať, tak sme sa nevedeli na to chytiť, ja som nie-
komu nerozumela a potom som sa stratila.

- Rušivým elementom bol pán fotograf :D (lebo sa lepil na nás, strkal, zavádzal a potom spod nás začal vyťahovať tašky,
a potom sme nevnímali, vkuse niečo robil a bolo to nepríjemné, neviem, o čo mu išlo.

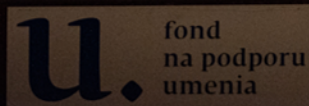
V každom prípade boli časti, ktoré sa porote páčili:

- Mne ako sa to nepáčilo, tak sa mi páčilo, že aj keď to spolu nesúvisí, ale vyznie to dobre.

- Aj spolupráca medzi hercami bola zaujímavá a bolo dobré, že vedia, čo robia.

- Mne sa nepáčilo, že nemali k tomu vzťah, akoby tam bolo: nechcem tu byť, tváre boli bez výrazu, dievčatá mali vlasy
v tvári a nebolo ich vidno, bolo to len odrozprávané.

- Keď tam hovorili o láske, emócie nikde nebolo vidno.

SLOVO POROTY

Ľahostajňa je úplne ľahostajná k tomu, čo si myslíme o ich predstavení a či prijmeme ich humor. Počas celého predstavenia nás nafaňujú ako žuvačku. Vidíme divadlo, ktoré zastaví divák z hľadiska (samozvaný kritik) a zruší celé predstavenie o žabe s energetickou protagonistkou (ja by som si celkom rada pozrela aj to, vyzeralo to na bábkarskú modernu). Vyzve hercov, aby... počkajte... ešte nie... ešte nie... už vám to teda poviem, aby také klamstvá nacigánili, že im nikto z nás neuverí. A tak sa začne hrať nový príbeh, Rozprávka o Janovi. Ten stretne lumpov, zachráni princeznú z diery, kde ju väzni drakokačka. Celé Janovo putovanie je plné absurdných páuz, gagov, slovných hračiek, ľudovej slovesnosti. Proste dospelácka „čunda“ podporená živým akordeónom, ktorý veľmi dobre fungoval a dotváral svojimi motívmi absurdnosť a grotesku celého predstavenia.

Pauzy, tie pauzy a tá ľahostajnosť, či si v tej pauze na kávu skočíme, alebo to vydržíme. Keby bol režisér v tej chvíli po ruke, tak sa na neho mnohí vrhneme. Ale sme sa nevrhli. Každopádne sa tu formuje nový divadelný prístup, tzv. ľahostajný a sľubuje ďalšie zaujímavé počiny.

P.S. Všetko podstatné sme prebrali cestou autom: že majú gagy doťahovať, pauzy, aj tie najdlhšie, naplniť (pokojne aj napätím).

Veronika Kořinková

SPOVEĎ TVORCOV – kolektív

Viete si v skutočnosti predstaviť takéhoto drzého diváka?

Akože, keď vieme improvizovať, tak sa dá každá situácia zvládnuť. Keď vieš žiť, tak vieš aj zahrať. (v pozadí „To čo si dala!“)

Myslíte si, že si z toho deti zobrali niečo viac, alebo sa len zasmiali?

Záleží podľa veku. Ti mladší sa viac smiali na tých skečoch. Myslím si, že sa nám podarilo rozlíšiť záporné a kladné postavy. Snažili sme sa to tam vypichnúť. V podstate pravdu a klamstvo. Deti to vedia rozpoznať. Aj keď je pravda, že sa dosť smiali, ale to je len tá prvotná emócia.

Mali ste problém so stvárnením niekoho alebo niečoho?

No, on nie je dobrý herec! (so smiechom ukázali na kolegu)

Zobrali ste si vy niečo z tohto predstavenia?

Áno, projektor, ale nehovorte to nikomu.

ROZHOVOR S DIVÁKMI

Čo hovoríte na to, že to predstavenie bolo dosť netradične spracované?

Mne sa to nepáčilo, nie som na to zvyknutá. Bolo to také zmätočné.

Čo by ste vytkli hercom?

Že im nebolo dosť dobre rozumieť. Ku koncu nám už veľ mi vadila harmonika.

Pobavilo vás toto predstavenie?

Miestami áno, nebolo to zase najhoršie.

Čo hovoríte na živú hudbu, ktorou to bolo sprevádzané?

To bolo fajn.

AGORA – DETSKÁ POROTA

Na predstavení sa porote páčilo a zároveň nepáčilo viac častí. Určite ocenili hudbu, divadelnú skratku, ale boli situácie, ktorým porota nerozumela.

- Mne sa najviac páčilo ako zapojili „diváka“ do predstavenia, keď začal zozadu kričať, nerozumel som, prečo ruší divadlo. Páčilo sa mi ako to tam zakomponovali. Nepáčilo sa mi to, že mladučku princezničku ide zachraňovať „starý pán“.

- Mne sa to zo začiatku nepáčilo, ja to nemám rada, keď je tam taký cirkus, keď s tou žabou skákala, myslela som, že roz-bije javisko, to bola strašná trapošina ako ho vyhadzovali, oni ho vyhodia a on sa vráti a stále dookola.

- Ja som dúfala, že keď bude bojovať s drakom, tak vydá všetky svoje sily a zomrie. A ona bude s mladým.

- Aj oni mali tieňohru, ale tak divne sa tam pohybovali tie bábky, aj stromy tancovali.

- „Toto je najčudnejšie divadlo, ktoré som kedy videl“ - chcel som mu povedať, tak sa nedivajte, tam máte dvere.

Detská porota sa rozprávala vo všeobecnosti o herectve, predstaveniach a jednotlivých zložkách predstavenia. Po druhom dni sa detská porota zhodla, že najlepšie predstavenie festivalu bolo: Ochoťnícke divadlo 3GD, Závažná Poruba: Lomidrevo.

HODNOTENIE FESTIVALU DIVADLO A DETI PRESEDNÍČKOU POROTY

Divadlo a deti sa nám mení. Z prehliadky na festival dospelých a mládežníckych divadelných súborov s inscenáciami pre deti. Úroveň tohtoročných predstavení má známky postcovidovej situácie, v ktorej sa niektoré súbory ocitli s odloženými predstaveniami, respektíve s nedokončenými predlohami. Každopádne prišli na festival pre inšpiráciu, rady a možnosti v tvorbe. Festivalu sa zúčastnilo 6 súťažných predstavení z rôznych kútov Slovenska. Od východu na západ a späť.

Dramaturgicky sa na festivale stretávame s rôznymi námetmi. Či už je to známy svetový rozprávkár Hans Christian Andersen (Cisárovo nové šaty, Sociálne divadlo Hopi Hope z Košíc), slovenskí rozprávkari Ján Uličiansky, Peter Palík, Ľubo Šárik (Boni a čierny snehuliak, BSD BADIDO pri MsKS Rimavská Sobota) Ľubomír Feldek (Lomidrevo, Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby), Marian Lacko (Hriešna kopa, Divadlo Alterna pri ZUŠ z Rimavskej Soboty) a dvojica autorov Samuel Czambel a Ondrej Spišák (Najväčšie cigánstvo, Divadlo Lahostajňa z Bratislavy) alebo ruský rozprávkár ľudskej morálky Michail Zoščenko (Nemám rád Aristokratky, DS Zrkadlo, Kremnica). V interpretácii literárnych predloh sa stretávame s čitateľným rukopisom tvorivých divadelných tímov, ktorý je nezameniteľný.

Tematicky sa inscenácie viažu na blízko minulé, ale aj spoločensky súčasné konotácie doby, v ktorej žijeme a žijú najmä naše deti. Najčastejšie sa stretávame s varírovaním hodnoty pravdy a klamstva (alebo ak chceme zosúčasniť terminológiu – šírenie hoaxov a poplašných správ, ktoré sa bytostne dotýka každej jednej generácie). Zároveň je ušľachtilé, že stále hľadáme hrdinov, ktorí sa medzi nami nachádzajú, len sú utiahnutí na stranách ľudových rozprávok. A ešte ušľachtilejšie je, že tento odkaz vstúpujeme detským dušiam, pretože mať toho správneho a nebojácneho hrdinu je veľmi dôležité, aby sme stále pociťovali motiváciu v akejkoľvek podobe.

V hudobnej zložke sa súbory inšpirujú rôznymi dostupnými skladbami (v minime inštrumentálnej hudby), ale pri dvoch inscenáciách sme sa stretli aj s autorskou hudobnou interpretáciou (Cisárovo nové šaty, Najväčšie cigánstvo), ktorá dopĺňa herecké konanie na javisku a vo svojej podobe bola rešpektovaným umeleckým partnerom.

Vo výtvarnej zložke pracovali divadelné súbory s minimom scénografických prvkov. Nadužívanie a ilustratívnosť sa vyskytla len v niektorých prípadoch. Porota odporúča nebať sa tvoriť s výtvarným materiálom a pretvárať ho na rôzne spôsoby, ako tomu bolo v inscenácii „Boni a Čierny snehuliak“, a eliminovať funkciu ilustratívnosti. Deti majú úžasnú fantáziu, tak ju pokojne podporujeme.

Po hereckej stránke sa stretávame s veľmi dobrými výkonmi, ktoré niekedy pri neustrážení si energie spadajú do infantilného prejavu. Rukopis jednotlivých režisérov je čitateľný najmä v režijno-dramaturgickej koncepcii, ktorá nemala výrazné trhliny a ide skôr o ujasnenie si plánov vo vybraných mizanscénach.

Opodstatnenosť festivalu Divadlo a deti je na mieste, pretože najčastejšie sa v inscenáciách stretávame s interakciou s detským divákom, ktorý práve na tohtoročnom bol neodmysliteľnou a aktívnou súčasťou. Reagoval veľmi prirodzene a bol bytostne účastný na každom jednom predstavení.

Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD.

Výsledková listina

DIVADLO A DETI 2022

Celoštátny festival neprofesionálneho
činoherného, bábkového, hudobného a pohybového divadla
dospelých a mládežníckych divadelných súborov
s inscenáciami pre deti

2. – 3. júna 2022, Dom kultúry Rimavská Sobota

**Hlavná cena NOC a nominácia na Scénickú žatvu
a na Festival Tvorba v Bratislave**
BS BADIDO pri MsKS z Rimavskej Soboty
za inscenáciu BONI A ČIERNY SNEHULIAK

**Cena primátora mesta Rimavská Sobota
za dramaturgiu textu Nemám rád aristokratky**
DS ZRKADLO z Kremnice

Cena za tvorivú prácu s detským divákom
Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby
za inscenáciu LOMIDREVO

Cena za autorskú inšpiratívnu dramaturgiu
Divadlo LAHOSTAJŇA z Bratislavy
za inscenáciu NAJVÄČŠIE CIGÁNSTVO

Cena za herecký výkon
Kapitána Vykuka v inscenácii Boni a čierny snehuliak
ROMANOVI ČARNOKÉMU

Cena za prepojenie hudby s javiskovou interpretáciou
v inscenácii Najväčšie cigánstvo
FILIPOVI KRIŠŠOVI

Cena Detskej poroty Agora Fórum
Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby
za inscenáciu LOMIDREVO

Rimavská Sobota 3. júna 2022

ODBORNÁ POROTA

Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD.

Mgr. art. et BcA. Veronika Kořínková

Mgr. art. Renata Jurčová

LEKTORKA DETSKÉHO FÓRA AGORA

Mgr. art. Katarína Smaczna

CELOŠTÁTNY FESTIVAL
NEPROFESIONÁLNEHO ČINOHERNÉHO, BÁBKOVÉHO, HUDBNÉHO A POHYBOVÉHO DIVADLA
DOSPELÝCH A MLÁDEŽNÍCKYCH DIVADELNÝCH SÚBOROV S INSCENÁCIAMI PRE DETI

2.6. – 3.6. 2022

DOM KULTÚRY
RIMAVSKÁ SOBOTA

ZOSTAVILI

Laura Kováčsová
Lucia Tučeková

ZODPOVEDNÝ REDAKTOR

Mgr. Marian Lacko

JAZYKOVÁ ÚPRAVA

Mgr. Marian Lacko

FOTO

Patrik Kopec

GRAFICKÁ ÚPRAVA

Mgr. Tomáš Bálint

VYDALO

Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

TLAČ

Polep – výrobca reklamy, Rimavská Sobota
Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

NÁKLAD

150 ks

ROK VYDANIA

2022

Podujatie z verejných zdrojov podporil

Hlavný partner podujatia

Oblasťový grant

Organizátor

Mesto Rimavská Sobota

Základná umelecká škola
Rimavská Sobota

JAVSKÉ

Rimava.sk

V OBRÁZE

tvrimava

SEMESTRÁLNE ZVESTI